

KOLLEKTİF TARTIŞMAYA ZEMİN HAZIRLAMAK: MAHKEMELERDEN NASIL FAYDALANIRSINIZ?

SYSTEMIC JUSTICE

OKUYUCULAR İÇİN NOT - SYSTEMIC JUSTICE

Bu belge, davaları mahkemeye taşımanın, ırk ayrımcılığına karşı mücadelede ve sosyal ve ekonomik adalet mücadelesinde nasıl bir rol oynayabileceğine dair kolektif bir tartışmaya zemin hazırlayarak süreci başlatmak amacıyla, topluluk alanlarına ve toplantılarına taşınabilecek soruları ortaya koyan temel bir belgedir.

Bu belgeyi "[Stratejik Davalama: Hukuki Süreçlere Dair Rehber](#)" ile birlikte okumanızı ve avukatlar veya diğer kuruluşları sürece dahil etmeden önce, bu soruları değerlendirmeye alarak çalışmaya başlamanızı öneririz. Bu belge, hukuki tavsiyenin yerini almak için değil, davaları mahkemeye taşımak konusunda avukatları ve diğer potansiyel partnerleri sürece dahil etmeden önce, topluluğunuzun hukuki stratejisinin temel yönlerini tartışmaya açmasına olanak tanıyacak bir alan açıcı olarak tasarlanmıştır.

Burada sunulan sorulardan herhangi birini daha ayrıntılı olarak incelemek isterseniz, topluluk odaklı davalama sürecinizi nasıl gerçekleştireceğinizi araştırmak adına, dilediğiniz zaman knowledgeandpower@systemicjustice.ngo e-mail adresi üzerinden Systemic Justice hukuk ekibi ile iletişime geçebilirsiniz.

SYSTEMIC JUSTICE,
THE MOVEMENTS' LAW FIRM

01

YAPTIKLARINIZLA NE ELDE ETMEYİ HAYAL EDİYORSUNUZ?

Avukatlar genellikle kanunlarla neler yapabileceklerine bakarak vizyonlarını belirlemeye başlarlar, ancak bu dar ve kısıtlayıcı bir bakıştır. Bir topluluk olarak, davaların, içinde yaşamak isteyeceğiniz bir dünya tahayyülüne katkıda bulunmasını ve bu vizyondan şaşmamayı sağlamasını istersiniz. Bunu işin başlangıçta netleştirmek, potansiyel hukuki süreçleri araştırırken, sizi hayalinize ulaştırmada oynadığı rolü de değerlendirmenizi sağlar.

ÖRNEK:

“Vizyonumuz, idam cezasının kaldırılmasıdır.”

02

SİZİ BU HAYALE KÜÇÜK ADIMLAR NELERDİR?

Vizyonunuzu, daha küçük çaplı, ulaşılabilir ve daha gerçekçi hedeflere bölebilir misiniz? Buradaki önemli soru, hangi hedeflerin, hayalinize ulaşmanız önündeki temel nedenlerin ele alınmasına yardımcı olabileceği; hangi hedeflerden ise, sorunun merkezindeki baskı mekanizmalarını iyileştirerek yenileyebileceği ve statükonun muhafaza edilmesine yol açabileceği için kaçınılması gerektiğidir. Başka bir deyişle, odağımız [reformist olmayan reformlar](#) üzerinde olmalıdır.

Örnek: Nihayetinde idam cezasının kaldırılması için atılacak küçük adımlar şunlar olabilir:

- çocukların, gençlerin ve psikososyal engellilerin yargılandığı davalarda idam cezasının uygulanmasına son verilmesi;
- belirli suçlar için idam cezasının uygulanmasını zorunlu kılan yasaların iptali;
- psikolojik işkenceye yol açan ve “ölüm sırası bekleme fenomeni” olarak bilinen, kişilerin idam edilmek üzere uzun süre ve çok zorlu koşullar altında hücrede bekletilmesi uygulamasının sona erdirilmesi;
- insanlık dışı ve zalimane idam yöntemlerinin üretim, ithalat, dağıtım ve kullanımlarının yasaklanması;
- insan haklarını ihlal ettiği ve keyfi ve ayrımcı bir şekilde uygulandığı gerekçesiyle idam cezası hakkındaki yasaların iptal edilmesi

Bu küçük adımların bir dava stratejisine nasıl dönüştürülebileceği hakkında daha fazla bilgi edinmek için [“Stratejik Davalama: Hukuki Süreçlere Dair Rehber”](#) de üçüncü bölüme göz atabilirsiniz.

03

BU KÜÇÜK ADIMLARI NASIL TALEBE DÖNÜŞTÜRÜLEBİLİR VE MAHKEMELERE SUNABİLİRSİNİZ?

Belirlediğiniz adımların tamamı mahkemelerle sürdürebileceğini nitelikte olmayabilir, bazı adımlar, bazı adımlar kampanya, lobi, savunuculuk veya doğrudan eylem yoluyla mücadeleyi de beraberinde getirir. Bir sonraki hareketiniz, bu küçük adımlardan bazılarının mahkemeden talep edeceğiniz hususlara nasıl dönüştürülebileceğini belirlemektir. İstediklerinizin mahkemelerden hukuken talep edilip edilemeyeceği hususunda kendinizi kısıtlanmış hissetmeyin, bunu her zaman bir avukat yardımıyla çözebilirsiniz. Bu soru, üzerinde çalıştığınız konularda mahkemelerin ne yapmasını isteyebileceğinizi veya mahkemelerden ne beklediğinizi tespit etmek içindir. Beklenecek durumlar şunlar olabilir:

- **davayı kaybetmek:** mahkemelerin statükoyu muhafaza etmesini bekliyor olabilirsiniz ve böylece dava, hukuk ve adalet sisteminin nasıl bozulduğunu göstermek için bir fırsat yaratabilir;
- **gerçekte ne olduğunu ele almak:** ideal bir dünyada, mahkemelerin gerçekte yaşanmış olayları değerlendirmeye alması, yanlış düzeltmesi ve adaleti tesis etmesi için ne yapmasını istersiniz? Bu, tazminat, bir durumun hukuken tespiti veya belli tedbirlerin alınmasına ilişkin karar verilmesi gibi farklı biçimlerde gerçekleşebilir;
- **olayların tekrerrür etmemesini sağlamak:** mahkemenin, belirli bir uygulamanın, eylemin veya davranışın tekrarlanmamasını sağlamak için tedbirler alınmasına hükmetmesini talep eder miydiniz? Bu tedbirler, bir yasada değişikliğe gidilmesi, ilgili aktörlerin bir konuda eğitim alması veya belirli aktörlerin eylemlerinin tekrerrür etmesini önlemek adına onların para cezasına çarptırılması şeklinde olabilir;
- **şifa, bakım ve onarıcı adalet:** ideal bir durumda olsaydınız, mahkemeden topluluğun iyileşmesine yardımcı olabilecek herhangi bir şey ister miydiniz? Bu, topluluk için mali veya diğer tür destekler, anma veya hafızalaştırma amaçlı veya belirli bir konuda toplumda farkındalık yaratmaya yönelik çalışmalar olabilir;
- **adalet sisteminin sizin için çalışmasını sağlamak:** Adalet erişmenize yardımcı olabilecek biçimde davanıza bakılması adına mahkemeden talep edebileceğiniz bir şeyler var mı? Örneğin, bunlar, mahkeme kararlarının ve duruşmalarının erişilebilir olmasını sağlamak veya topluluktan kişilerin argümanlarını sunmalarına ve deneyimlerini mahkemede paylaşmalarına olanak tanınması hususunda alınacak tedbirler olabilir.

Bu küçük adımların bir dava stratejisine nasıl dönüştürülebileceği hakkında daha fazla bilgi edinmek için "[Stratejik Davalama: Hukuki Süreçlere Dair Rehber](#)" de ikinci ve üçüncü bölümlere göz atabilirsiniz.

04

BU MAHKEME TEDBİRLERİ KİMİ HEDEF ALIR VEYA KİME YÖNELİKTİR?

Bu soru, hedeflerinizi ileriye taşımak için gereken değişikliği sağlamak adına gücü ve yetki kimin elinde tuttuğunu tespit etmek veya haritalandırmak ile ilgilidir. Mahkemedeki davalar, bir kişi veya kuruluşun, kanunların gerektirdiği yükümlülükleri gerçekleştirilmeyen başka bir kişi veya kuruluşa karşı hukuki bir talepte bulunmasıyla başlar. İdeal bir dünyada, topluluğunuzu göz önünde bulundurarak, bu diğer kişi(ler) veya kuruluş(lar) hangileri olurdu?

05

STRATEJİK DAVALAMA SÜRECİNDE KİMLİNLE ÇALIŞMAK İSTERDİNİZ?

Bu, kendi topluluğunuzun üyelerini düşünerek yanıtladığınız bir soru olabileceği gibi topluluğun dışındaki partnerlere de göz atabileceğiniz bir alan sağlar. Topluluk içinden kimler bu tür bir çalışmaya dahil olabilir ve oynayacakları rolün nasıl olmasını isterler? Topluluk dışından kiminle çalışmak isterdiniz ve sürece nasıl katkıda bulunmalarını umardınız?

06

MAHKEME SÜREÇLERİ SÖZ KONUSU OLDUĞUNDA SİZİ EN ÇOK KAYGILANDIRAN NEDİR VE BUNUN ÜSTESİNDEN NASIL GELEBİLİRSİNİZ?

Davalara mahkemeye taşımak, önemli risk ve maliyetleri beraberinde getirebileceğinden, hafife alınacak bir süreç değildir. Davacı olacak tarafın, hukuki işlemin sunduğu fırsatların ilgili risk ve maliyetlerden daha ağır bastığından emin olmaları çok önemlidir. Hukuki işlem söz konusu olduğunda topluluğu en çok kaygılandıran risk ve maliyetler, bunlarla ilgili olarak ne hakkında daha fazla bilgi edinmek istedikleri ve risk ve maliyetlerin nasıl azaltılmasını ve yönetilmesini umdukları üzerine önceden fikir yürütmek önem arz eder. Bu tarz kaygıların üstesinden gelmeye yardımcı olabilecek bazı sorular şunlardır:

- Öncelik sırasına göre mahkemeler söz konusu olduğunda topluluğun kaygı duyduğu temel riskler nelerdir?
- Bu risklerin yönetilebilir olduğuna inanmak için topluluğun neye ihtiyacı var?
- Topluluk, bu riskleri azaltmada kendisini desteklemesi için kime başvurabilir?

ÖRNEK:

Yüksek öncelikli risk:

“Yeterli fonumuz yok”. Davalama süreci maliyetlidir ve kaybedersek ek maliyet getirir.”

Topluluğun ilgili ihtiyaçları:

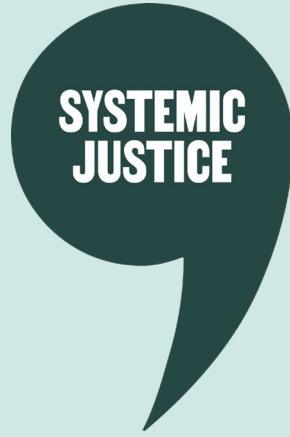
Kampanya yönetimi, çalışma için pro bono destek bulmak, belirli donörleri hedef alarak kaynak geliştirmek, mali yönetim ile destek bulmak

Bu konuda topluluk kime yönelebilir:

Kaynak geliştiriciler, benzer davalar konusunda kaynak geliştiren diğer kuruluşlar; konuya ilgi duyan donörler, kitlesel fonlama ve davalama konusunda çalışan platformlar

Davalama sürecinde ortaya çıkabilecek risk ve engeller hakkında daha fazla bilgi edinmek için [“Stratejik Davalama: Hukuki Süreçlere Dair Rehber”](#) de dördüncü bölüme göz atabilirsiniz.

Bu alışma, Creative Commons Attribution Non-Commercial Share Alike 4.0 International - Atf-Gayri Ticari-Aynı Lisansla Paylař lisansı ya da "BY-NC-SA" ile korunmaktadır. Bu lisans, kullanıcıların eser sahibi olan Systemic Justice sahipliğine atf vermek koşuluyla eseri sadece ticari olmayan amaçlar için kullanmalarına ve herhangi bir ortamda veya formatta kopyalanabileceği ve dağıtılabileceği şekilde uyarlamalarına izin verir: [buradan](#) görüntüleyebilirsiniz. Buna ek olarak kullanıcıların eseri uyarlamaları halinde uyarlamayı aynı veya uyumlu bir lisans kapsamında başkalarıyla paylaşmaları [koşulunu](#) getirir.